

ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

A1. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τα παρακάτω αποσπάσματα:

Tam prope a muris habemus hostem! Itaque cavete periculum, tutamini patriam. Opibus urbis nolite confidere. Fiduciam, quae nimia vobis est, deponite. Neminem credideritis patriae consulturum esse, nisi vos ipsi patriae consulueritis. Mementote rem publicam in extremo discrimine quondam fuisse!

.....

Bello Latino T. Manlius consul nobili genere natus exercitui Romanorum praefuit. Is cum aliquando castris abiret, edixit ut omnes pugna abstinerent.

.....

Tum interrogavit filiam, utrum post aliquot annos cana esse mallet an calva. Cum illa respondisset «ego, pater, cana esse malo», mendacium illi pater obiecit: «Non dubito quin calva esse nolis. Quid ergo non times ne istae te calvam faciant?».

Μονάδες 40

Παρατηρήσεις

B1. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις και φράσεις:

prope : τον υπερθετικό βαθμό

opibus : την ονομαστική πληθυντικού αριθμού

nimia : τον αντίστοιχο τύπο στο συγκριτικό βαθμό

neminem : τη γενική ενικού αριθμού

ipsi : τη δοτική ενικού αριθμού στο θηλυκό γένος

extremo : τον αντίστοιχο τύπο στο θετικό βαθμό

discrimine : την αιτιατική πληθυντικού αριθμού

nobili genere : την ονομαστική πληθυντικού αριθμού

exercitui : την αφαιρετική πληθυντικού αριθμού

omnes : την αφαιρετική ενικού αριθμού στο θηλυκό γένος

illa : την ονομαστική ενικού αριθμού στο ουδέτερο γένος

pater : τη γενική πληθυντικού αριθμού

istae : τη γενική πληθυντικού αριθμού στο ίδιο γένος

te : τη δοτική πληθυντικού αριθμού στο γ' πρόσωπο.

Μονάδες 15

B2. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

habemus : το γ' πληθυντικό πρόσωπο της προστακτικής μέλλοντα στην ίδια φωνή

cavete : το σουπίνο και στους δύο τύπους

tutamini : τις μετοχές όλων των χρόνων στην αιτιατική ενικού του αρσενικού γένους

nolite : το β' ενικό πρόσωπο της υποτακτικής παρατατικού

deponite : το γ' ενικό πρόσωπο της υποτακτικής παρακειμένου στην ίδια φωνή

natus : το απαρέμφατο του ενεστώτα

abiret : το γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής μέλλοντα

edixit : το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής ενεστώτα στην ίδια φωνή

abstinerent : το γ' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής ενεστώτα στην ίδια φωνή

mallet : το β' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής ενεστώτα

obiecit : το β' ενικό πρόσωπο της υποτακτικής παρατατικού στην άλλη φωνή

faciant : τον αντίστοιχο τύπο στην άλλη φωνή.

Μονάδες 15

Γ1α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω τύπων:

opibus, vobis, neminem, patriae (το 1ο του κειμένου), **fuisse, bello, genere, aliquot, cana, illi, te.**

Μονάδες 11

Γ1β. «**Itaque cavete periculum**»: να επαναδιατυπώσετε την πρόταση, ώστε να εκφράζεται απαγόρευση και με τους δύο τρόπους.

Μονάδες 4

Γ2α. «**quin calva esse nolis**»: να αναγνωρίσετε το είδος της πρότασης (μονάδα 1), να αιτιολογήσετε τον τρόπο εισαγωγής της (μονάδα 1), να δηλώσετε τη συντακτική της λειτουργία (μονάδα 1) και να δικαιολογήσετε την έγκλιση και τον χρόνο εκφοράς της (μονάδα 1).

Μονάδες 4

Γ2β. Να μετατρέψετε:

- τη μετοχή στη φράση «**T. Manlius consul natus...**» σε ισοδύναμη δευτερεύουσα πρόταση (μονάδες 2).

- τη δευτερεύουσα πρόταση «**Is cum aliquando castris abiret**» σε μετοχή (μονάδες 2).

Μονάδες 4

Γ2γ. «**Tum interrogavit filiam, utrum post aliquot annos cana esse mallet an calva**»: να μετατρέψετε την πλάγια ερωτηματική πρόταση της περιόδου σε ευθεία ερώτηση με όλους τους δυνατούς τρόπους ως προς την εισαγωγή.

Μονάδες 7

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1 Τόσο κοντά στα τείχη έχουμε τον εχθρό! Να προσέχετε λοιπόν τον κίνδυνο, να προστατεύετε την πατρίδα. Να μην έχετε εμπιστοσύνη στις δυνάμεις της πόλης. Να αποβάλλετε την αυτοπεποίθηση, που υπάρχει σ' εσάς υπερβολική. Να μην πιστέψετε ότι κανένας θα φροντίσει για την πατρίδα, εάν εσείς οι ίδιοι δεν φροντίσετε για την πατρίδα. Να θυμάστε ότι η πολιτεία βρέθηκε κάποτε στον έσχατο κίνδυνο!»

.....

Στο Λατινικό πόλεμο ο ύπατος Τίτος Μάνλιος, που καταγόταν από αριστοκρατική γενιά, υπήρξε αρχηγός του στρατού των Ρωμαίων. Όταν αυτός κάποτε έφευγε από το στρατόπεδο, διέταξε να απόσχουν όλοι από τη μάχη.

.....

Τότε ρώτησε την κόρη, αν προτιμούσε να είναι μετά από μερικά χρόνια ασπρομάλλα ή φαλακρή. Όταν εκείνη απάντησε: «εγώ, πατέρα, προτιμώ να είμαι ασπρομάλλα», ο πατέρας πρόβαλε σ' εκείνη ψεύτικο επιχείρημα: «Δεν αμφιβάλλω ότι δεν θέλεις να είσαι φαλακρή. Γιατί λοιπόν δεν φοβάσαι μήπως αυτές σε κάνουν φαλακρή;».

B1. proxime
opes
magis nimia
nullius
ipsi
extero
discrimina
nobilis genera
exercitibus
omni
illud
patrum
istarum
sibi

B2. habento
cautum/ cautu
tutantum/tutaturum/tutatum

nolles
deposuerit
nasci
abibunt
edic
abstineant
mavultis
obiceris/obicerere
fiant

Γ1. α oribus: αφαιρετική οργανική του μέσου στο απαρέμφατο *confidere vobis*: δοτική προσωπική κτητική στο *est*
neminem: υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου *consulturum esse* (ετεροπροσωπία)
patriae: δοτική προσωπική χαριστική στο *consulturum esse*
fuisse: ειδικό απαρέμφατο, αντικείμενο στο *mementote*
bello : αφαιρετική του χρόνου στο *praefuit*
genere: αφαιρετική της καταγωγής στο *natus*
aliquot: επιθετικός προσδιορισμός στο *annos*
cana: κατηγορούμενο στο υποκείμενο *ego* από το συνδετικό *esse*
illi: έμμεσο αντικείμενο στο *obiecit*
te: αντικείμενο στο *faciant*

Γ1. β. *Itaque nolite cavere periculum!*
 Itaque ne caveritis periculum

Γ2. α. Quin calva esse nolis: Δευτερεύουσα ουσιαστική πρόταση του *quin*. Εισάγεται με τον σύνδεσμο *quin*, γιατί προηγείται αποφαιτική πρόταση με ρήμα που σημαίνει «δεν αμφιβάλλω (ότι)». Εκφέρεται με υποτακτική γιατί εκφράζει την πρόθεση του υποκειμένου του ρήματος της κύριας πρότασης, χρόνου ενεστώτα ύστερα από ρηματικό τύπο εξάρτησης αρκτικού χρόνου (*non dubito*). Δηλώνει το σύγχρονο στο παρόν. Ισχύει η ιδιομορφία στην ακολουθία των χρόνων. Χρησιμεύει ως αντικείμενο στο ρήμα *non dubito*. Η πρόθεση είναι ιδωμένη τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή (συγχρονισμός της κύριας με τη δευτερεύουσα) και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής της.

Γ2. β. *T. Manlius consul qui natus erat*
 Is aliquando castris abiens

- Γ2. γ.** «utrum post aliquot annos cana esse mavis an calva?»
«mavisne post aliquot annos cana esse an calva?»
«mavis post aliquot annos cana esse an calva?»

ΤΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΠΙΜΕΛΗΘΗΚΕ Ο ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ
ΤΩΝ **ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΩΝ**
«ΟΜΟΚΕΝΤΡΟ» ΦΛΩΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΧΑΤΖΗΤΣΟΜΠΑΝΗ Μ. – ΧΟΝΔΡΟΥ Λ.